

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 198. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992359019136/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Her er mange Værker at kendetegne, mange Personligheder at skildre. Min Opgave vil være at skildre disse Personligheder og Værker i saa skarp og sikker Profil, som det er mig muligt. Ingen kan medtage Alt. Kraftigt at belyse Helheden saaledes, at Hovedtrækkene springer frem og falder i Øjnene, det er mit Ønske. Jeg vil paa den ene Side stræbe at tage Literaturhistorien saa menneskeligt som muligt, gaa saa dybt ned, som jeg kan, gribe de Sjælerørelser, der længst tilbage, inderst inde forbereder og frembringer den hver Gang foreliggende Literatur. Og jeg vil paa den anden Side forsøge at fremstille Resultatet i saa udvortes og haandgribelig Form som muligt. Kunde det lykkes mig at give den dulgte Følelse og den almene Tanke, der overalt ligger til Grund, i en nøjagtig og anskuelig Silhouet, da var min Opgave løst. Helst drev jeg altid Principet helt ud i Anekdoten.

Først og fremmest fører jeg da overalt Literaturen tilbage til Livet. Man vil allerede kunne se det deraf, at medens ældre Stridigheder i vor Literatur f. Eks. mellem Heiberg og Hauch, ja selv den berømte mellem Baggesen og Oehlenschläger har holdt sig paa et udelukkende literært Omraade og er bleve til Ordskitte om literære Grundsætninger alene, er Fejden mod det første Bind af dette Værk ikke alene ved Angribernes Uforstand, men lige saa meget ved Skriftets Natur kommen til at berøre en Vrimmel af gudelige, sædelige og sociale Spørgsmaal. Den hjemlige Reaktion, som følte sig nærbeslægtet med den, det er min Agt at skildre og afsløre, har forsøgt at tilintetgøre den Bevægelse, der gik ud paa at byde den Stangen. Der er imidlertid langt fra nogen Udsigt til, at dette vil lykkes. Franskmændene har et Ordsprog, som siger: *Nul prince n'a tué son successeur* (Ingen Fyrste har dræbt sin Efterfølger).

Men naar Literaturen føres tilbage til Livet, saa kan Fremstillingen og Forklaringen af Mennesker og Bøger ikke blive nogen Salonliteraturhistorie. Jeg griber ned i det virkelige Liv og viser, hvorledes de Følelser, der faar deres Udtryk i Literaturen, opdukkes i Menneskehjertet. Men Menneskehjertet er ingen stille Pyt og ingen idyllisk Skovsø. Det er et Ocean med en under-søisk Plantevækst og frygtelige Beboere. Salonliteraturhistorien som Salonpoesien ser i Menneskelivet en Salon, en pudset Balsal, Møbler og Mennesker lige polerede; Belysningen udelukker alle